

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришине "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:—
 UKRAINIAN LABOR NEWS
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертають, а хіба що дописувачів ви-
 разно зазначають, що бажав звернути увагу на якийсь випадок, непомічену
 та залучити поштову марку на її перекладку.

КОМІНТЕРН ДЛЯ КРЕМЛЯ ЧИ НАОБОРОТ?

Совітська преса, як також російська і українська жовта преса за границю уділяє багато уваги збірникові п. н. "Смена Вех", який вперше вийшов в Празі, а відтак як тижневик під тою самою назвою почав виходити в Парижі. Довкола нього згуртувалися визначні російські журналісти, були активні діячі і колажисти, під проводом проф. Устрялова і при найближчій участі відомого фельєтоніста Дорошевича та інших. Одним словом, коло "Смени Вех" згуртувала ся вчена смитанка російської інтелігенції, або як вона себе називає: "двіть російської думки", "мозок нашого краю", яку пролетарська революція в Росії викликала на європейській контрреволюційній смітці.

Тема збірника "Смена Вех" така: ми помилялись, ми не розуміли значення російської революції, ми каємося, ми хочемо назад в Росію, ми хочемо працювати для добра російського народу. Та не тільки самі устрялові кають ся в своїх гріхах, але вони накликають до сего і інших своїх побратимів по долі.

Розуміють ся, такого звертання думок в рядах російської інтелігенції не можна не привітати, але чи дійсно в особі їх російський пролетаріат набуває нових борців за пролетарську революцію? Нічого подібного. Если-б вони і повернули в Росію, то їх, як інтелектуальні сили, російський пролетаріат безперечно зміг би використати в інтересах пролетарської революції, як до сего часу він використовував різних бушних царських генералів для Червоної Армії.

Колі-ж ми пригамоємо ся до гарних слів сменовеховців, то побачимо, що вони в своїм, може навіть ширіш, казюсю ся, бажано працювати для добра російського народу, а головню в своїх поглядах на російську революцію так само помиляють ся нині, як помиляли ся тоді, коли помагали Денкініну і Колчакову в їх контрреволюційній боротьбі. Насамперед вони хочуть працювати не для добра пролетарської революції як такої, а для добра російського народу. З тих їх висловів, де вони говорять про світову революцію, якій вони готові тепер служити, видно, що вони готові се зробити тільки тому, що на чолі той революції стоїть "руський народ", що "не чужинці революціонери проводять російську революцію, а російська революція проводиться чужинцями революціонерами, які зовнішно або внутрішню набрались "російського духу" в його нинішнім стані".

Ну, а если-б так "чужинці революціонери" проводили російську революцію, хоч би навіть і в інтересі "російського народу"? Що тоді казали-б сменовеховці? Тоді вони і надалі стояли-б в рядах денкінівців або вранглістів.

Російська буржуазна інтелігенція, а головню професори і письменники, завжди була тої думки, що російський народ великий, що сам "непомітний присуд історії" зробив його великим, що своєю величчю він має відірватися ся від всіх інших народів світа і що ні до одного з них він не подібний. Особливо великою є "душа російського народу", якої ніхто в Європі не є в силі зрозуміти. Таку думку плекала буржуазна російська інтелігенція у всій "рідній" літературі і письменстві. Вона сама вірнула і інших вєвняла, що "самим непомітним присудом історії" призначено російському народові зробити велике діло. Тільки те діло вона розуміла по своєму. Як во на його розуміла найкраще вона доказала тоді, коли після упадку царизму до влади прийшли ті ідеологи Львов і Мілюков. "Війна до побіди за єдиную неделимую Росію, за Росію — від Бергголова пролуду до Карпат, від "хладних финских скал до пламенной Колхиды", за Росію — "со шитом на вратах Царьграда" — се були ключі тої інтелігенції і сі ключі після "непомітного присуду історії" мав виконати російський народ, розуміють ся, під проводом тої самої інтелігенції. Тим часом "присуд історії" на сей раз "змінив", бо працюючи маси Росії відкинули ключ "проч за війною". Пророкуванню на сей раз зрадили російську інтелігенцію. На перших порах вона сама не хотіла вірити своїм очам, що народ з "високою цивілізацією" може так "низько упасти", щоби напасти на панські пивниці, викотити з них бочки з дорогими винами і розбити їх вселародно на вулиці, а "драгоценную слагу" спустити в міський каналі.

"Сими днями знищено вина за кількадесят мільонів рублів і, розуміють ся, буде знищено за сотки мільонів. Если-б сей цінний товар продали в Швецію — ми могли би отримати за него золотом або товарами, необхідними для краю — мануфактурною, лікарствами, машинами".

Так писав 7. грудня 1917 р., тобто місяць після большевицького перевороту М. Горький, який, як письменник, найбільше стояв до російського пролетаріату з усіх інших російських письменників. Далеко відійшла була тоді "душа" Горького від "душі" російського народу, який в ім'я революції низив одурманюючі напінки, а Горький радив ліпше продати або промінити їх на товари до Швеції. "Душі" російського інтелігента не було діла до того, що сим алькоголічним дурманом будуть затрутовати свій мозок шведські робітники.

Колі-ж російська інтелігенція побачила, що словами "душі" російського народу не переконаєш, вона виступила проти него активно і хотіла його "навернути на праву дорогу" при помочі багнетів європейських капіталістів. Але і на тім вона завела ся. Російські працюючі маси "не зрозуміли" її і виклинули нова границі Росії, разом з її союзниками. І на велике здивованне тої інтелігенції, політична роя Росії в світовій політці не тільки не змаліла, але зросла. Росія стала центром, новим політичним фактором, довкола котрого доляють свої мечі і голови найсильніші капіталістичні держави. Ся нова і велика, хоч і не предвиджена "душею" інтелігенції, роя Росії на міжнародній арені революційної боротьби почала со-лодод доскотати під доплатками російську інтелігенцію, аж поки не вхопила її за саму "душу". Найгіршим з неї наверну ся Горький, який, змінивши свій гнів на мндоість, почав співа-ти "хвалу безумним". Слідом за ним пішли інші, аж до каде-та Гредескула. Нарешті ся філія "смени вех" докотила ся до Праги і Парижа.

Як же на сю "смену вех" російської інтелігенції за границю задивляють ся тепер в Совітській Росії? Так як і можна було сподівати ся. Проф. Гредескул пізнав в сменовеховцях своїх одиодумців і привітав їх з великим одушевленем.

"З напруженою увагою, навіть з хвилюванем, прочитав я той збірник", — пише він в московських "Известиях". "Колі я читав одну за другою статі "Смена Вех", мені хотіло ся цілі сторінки в них просто проголосити перед російською публікою..."

Що-ж таке нове, велике відкрили сменовеховці перед Гредескулом? Вони, бачите, в большевицькій революції відкрили такі своє старе пророкуванне: "велику душу російського народу". І — "з тої точки погляду ті, котрі хочуть знищити російську "большевицьку" революцію, посягають ні на що інше, як на "убійство народної душі". Бо як же буде жити російський народ, коли йому докажуть, що він не є "великий", а тільки "злочинний"?"

Сменовеховці борються російську революцію перед нападами своїх країн, які кажуть, що російська революція "не національна". "Яке найлабше нерозуміне уважати російську революцію не національною! Се можуть твердити тільки ті, хто закриває очі на всю російську історію і, зокрема, на історію нашої суспільної і політичної думки", — каже проф. Устрялов.

"По немилосердній іронії судби, а може бути, по безпристрастній і непомітній присуді історії, російську національну справу можна тепер робити не в поваліній ся Росії "Третьою Риму" а в Росії III. Інтернаціоналу", — пише один з групи устряловців, Потехін.

А раз так, то не жаль перетерпіти і нечувані приниження, бо "після страхіть революції неминую настане період щастя, нас охопить підйом творчости, ми якими очима зможемо дивити ся в будуччину. Після страхіть злочинів... треба-ж хоч трохи знати російський народ".

Ось рами сменовеховців. Поза них вони далі не бачуть. Переставивши свої віхи з денкінісько-колчаківського шляху на совітський, вони і надалі товчуть ся в своїй патріотично-національній ступі і ні кроку вперед.

А у відповідь на їх пророкуваннє, що їх аж тепер "охопить підйом творчости", тобто після того як вони "знайшли себе самих" і "душу російського народу" в большевизмі, А. Сергєєв з московської "Правди" пише:

"Мы добрали до новых вех
 С ущербом и изъясном,
 I давит сердце горький смех
 С пророчества баянов".

А найкраще характеризує цих сменовеховців предсідатель Виконкома Комінтерна Т. Зіновєв. У відповідь на їх твердження, що "національну справу можна робити і в Росії III. Інтернаціоналу", у відповідь на те, що "Кремль використовує в своїй віднодержавній політиці III. Інтернаціоналу", Зіновєв каже:

"Сі новонавернені і справді повірили, будьтобто совітське правительство дивити ся на Комуністичний Інтернаціонал, як на оруде помочі своєї заграничної політики. Найбільш провічені і найбільш "далекочинні" буржуї не є в силі зрозуміти, чим в дійсности є міжнародне товариство робітників для першого на світі правительств мозолістих рук. Не Комінтерн для Кремля, панове новонавернені, а всі ми — для побіди світової пролетарської революції, організатором котрої являється Комуністичний Інтернаціонал.

Пост фактум ви се зрозумієте, панове. Бо ви грубі емпірики, ви вірите тільки тому, що можна "винити і положити" "об ефто место". Дайте час, панове! Колі світова пролетарська революція зробить се один або кілька кроків вперед, коли буде завойована совітська власть хоч еше в 2—3 краях, тоді-ж ви зрозумієте дійсно міжнародне, дійсно світове значіє Комуністичного Інтернаціоналу".

Ся група російських інтелігентів за границю змінила свої віхи у відношені до Сов. Росії з чисто національно-патріотичних почувань, а не в інтересі світової пролетарської революції, коліскою котрої тепер є Сов. Росія. З тих самих почувань сменовеховці і полюбили сю коліску. Ім дуже приємно чути, що в Кремлі збирається ся конгрес III. Інтернаціоналу, до голосу якого прислухається ся цілий світ, як капіталістичний, так і пролетарський. Задовольняє їхнє вузько-національне самолюбіє не те, що такий конгрес збирається ся, а те, що він збирається ся в Кремлі. Щож, нема "шита з двуглавым орлом на вратах Царьграда", то нехай хоч буде конгрес і Виконавчий Комітет III. Інтернаціоналу в Кремлі. Се все таки дасть ім "підйом творчости". "А може бути, вона (Росія) і справді явиться ся коліскою комуністичної ери", — каже Ключіков. В такім разі, не жаль працювати для Росії хоч би і для совітської. Не жаль навіть принести жертву, бо тоді — "ми великі, если завдяки нашим жертвам, победит гений революції".

Справді "давит сердце горький смех з пророчества баянов". Гредескулі можуть читати "пророчества" сменовеховців з напруженою увагою і навіть з "хвилюванем", але революційний пролетаріат не має тут чим захоплюватися і чого хвилюватися. Російський пролетаріат може привітати ся "сменув вех" російської інтелігенції за кордоном, може дати її місце між собою для культурної роботи і використати сю роботу в інтересах світової пролетарської революції, як до сего часу використовував він Брусілова, Гредескула і інших.

А з часом? З часом може й вона зрозуміють, що не Комінтерн для Кремля, як сказав Зіновєв, а Кремль і Комінтерн для світової пролетарської революції.

ПОГРОМ УКРАЇНСЬКОЇ РЕАКЦІЇ.

Виключене Микола Ганкевича із У.С.Д.П. — Оближень для петрушевських москвофільських реакціонерів.
 (Від нашого львівського кореспондента.)

Львів, 1. січня 1922.

Сензацією політичного українського життя в Галичині є виключене із української соціалдемократичної партії Микола Ганкевича, за шкідливу для У.С.Д.П. і українського робітництва роботу та лмане партійної карності і дисципліни.

Яксь дивні почути огортання кожного, хто знає і У.С.Д.П. і Микола Ганкевича. У.С.Д.П. цілий час війни і революції стояла під впливом Микола Ганкевича і він був одним з тих, що приготував та працював над союзом Петлюра-Піласудського.

Тепер зриває з ним, що більш зі своїх рядів викладає ідеологію і речника ягяйлонської ідеї, яким серед української суспільности був Микола Ганкевич.

Кожний хто хотів трохи інтересувати ся українським робітничим рухом у старому краю, сей стрічав ся з іменем Микола Ганкевича. Він був одним з його основників. За студентських часів захопив ся радикальним рухом старої Драгоманівщини. З радикальної партії перейшов до соціалістичної. Та тут підпав під вплив польських соціалістів. Замість в українській соціалістичній партії, працював в польській. Що більше, захопив ся так сим рухом, що став речником та ідеологом не тільки його суспільності але й національних змагань.

Справу українську розумів тільки як приціпку польського визвольного руху. Все і всюди підчеркував, що Україну визволить тільки Польща. Се проповідував всюди. В часі бо-

ротьби галицьких Українців зі шляхоцькою Польщею стояв з початку на боці, а опісля перейшов до Петлюри і разом з ним у Варшаві приготував знаний договір з 22. цвітня 1920, який східну Галичину і другі українські землі віддавав Польщі та кланкам Поляків над Дніпро, до Києва.

Робітники і селяни України протестували проти сього, У.С.Д.П. яка тоді попала в руки петлюрівців, ніби сердилась на Микола Ганкевича, але поправді ніщо йому острого за його поведене не казала. І Микола Ганкевич вів далі свою політику. Аж і робітники прозріли. Петлюрівців з проводу в партії усунуно, атмосфера хоть трохи почала прочищувати ся. Молодіші люди в проводі партії стали на більш пролетарський шлях.

Микола Ганкевич усунув ся зовсім з українського робітничого руху, здалека станув навіть від "Вперед" та пристав зосем до П.П.С. Що більше, пішов навіть і до польської буржуазії.

В святочному числі різдвяної "Gazet-и Wieczorn-oj", буржуазної газети, видаваної за гроші банкірів, помістив разом з польським міністром закордонних справ Скірмунтом, вшехлопьяками Гломбінським і Гальбаном, сільським кулаком Вітосом і другими панськими і клерикальними польськими політиками статю-інтервю, в якій 1) болотом обкидав Радянську Україну а 2) заявив ся за відданем Східної Галичини, Холмщини, Волині і Підлясь Польщі за "автономію" на "kresach Rzeczypospolitej". Се до живого обурило всіх українських робітників, які рішучо зажадали, щоб з Миколаю Ганкевичем зроблено порядок.

Під напором робітництва сього тижня відбули ся у Львові засідання Місцевої Робітничої Ради У.С.Д.П. і Головної Ради У.С.Д.П., які й порішили виключити із У.С.Д.П. Микола Ганкевича.

Таким способом прочищено атмосферу бодей трохи. Чи за тим піде дальша смільна і ясна тактика У.С.Д.П., не знають. Може й так. Бо рівночасно з сим партія відкинула пропозицію петрушевських трабантив створення одностороннього з ними фронту для кооперації з Третьою Росією. Дала отже облизня реакціонерам.

ПАТРИОТИЧНІ ПАЯЦІ.

Ох, як то добре тим народам, що мали своїх великих людей. А майже всі народи мали великих людей, особливо європейські народи, тому їм тепер так добре. Ми, Українці, також мали своїх великих людей, але... нам проте зле.

Лихо його знає, чому у нас якось так не по людському. Чи то може наші великі люди в дійсности не були великими, чи то ми не варта були їх мїти. Не знаю я, що тому за причина, знаю лише, що нам зле.

Знав я, грішний, се і попередно, але не смів про се згадувати. Згадаю, думаю бувало, а тут тобі зі всіх боків і піchnуть тиретати під ніс: Петлюро, Петрушевича, Скоропадського, Тютюнника, Вишинського, і що ти їм на те?

Аж ось читаю в джерзистській "Свободі" — признаю ся, в шуканю за великими людьми навіть в "Свободу" часом заглядаю — відповідь якогось Н. С. докторови і "професорови державного і міжнародного права" М. Лозинському.

Ну і відважний, думаю собі, писав, так і ріже "професорови державного і міжнародного права", заховавшись все таки на всякий случай за спину Кромвеля, Гірбальдого, Наполеона.

А ну, "професоре міжнародного права", покажись зі своєю републикою!.. Бачиш, що Ленін зробив з царськими опричниками? Вигубив їх майже до ноги! Рука Леніна з корінем виволола царський пир з російської землі. Бачиш, як будують републику?

Перечитавши такє, знова таки подумав я: псалівний той народ, що має великих людей... У нас, українців також є великі люди, але ми проте нещасні...

Маємо їх і з державним, і міжнародним, і з бандитським і без ніякого права і проте ми нещасні... Зорганізували і "американську лігу українського походження", поставили пікети коло польського консуляту в Нью Йорку, а дві, що найкращі "американські горожанки українського походження" вярдились у вишиваних сорочках пікетувати розоружну конференцію в Вашингтоні, а що з того? Жовта японська макака виглянула через вікно, моргнула на "горожанок" своїм косим оком і з штовхнула під бок свого патера — французького монсієра: бачиш, каже, які колдурьби субмарини? Як би то було підвисті під них мїну?

Тьфу, пропади вони, зі своїм розоруженем, тільки студії набрали ся. А Лозинський зі своїм "міжнародним" верзе якось ісеітнічці про републику.

Тут диктатура, професоре, диктатура потрібна! "Нам треба українського Молітке і Бісмарка у одній о-

собі. Колиж такого генія між нами нема, то треба організації з українським Леніном у главі".

Браво, браво свободячій паяце!

Але ти — тільки паяц... А тут треба людей, а їх нема... А коли так, то не поможе вам і український Ленін... Бо один в полі не воїн.

"Спеціалісти від руйнування — большевики".

І поруч тут же, в тім самим числі:

"Коліби ми, на Україні мали були чоловіка з такою сильною волею як Ленін, ми не втрапили-б були своєї держави".

Шкода мені вас, свободачї паяці. Бо яку-б тогу ви на себе не надягнули: гетьманську, отаманську, варяжську чи протє бандитську; з яким би протє во ми не вихали: "з державним", "міжнародним" чи без ніякого — то ви тільки паяці.

Ніякі великі люди тут вам не поможуть.

Бо чейже хоч трошки шануюча себе людина не напише в однім числі газети, що Ленін завів в Росії царський депотизм, понастановлявши назад царських сауг міністрами, генералами, а в другім числі тої самої газети — що Ленін вигубив царських опричників майже до ноги.

В однім і тім числі, що Ленін є найбільший організатор і що Ленін є найбільший руйновник.

Навіть дійсний паяц з політичного цирку не втне такої дурниці. Таке можуть робити тільки свободачї паяці... І взагалі — паяці від петрушевського-петлюрівського "патріотизму".

Стїшив ся, не паяц, а протєстачок "по расчету" з "Укр. Голосу", що Мордалевич "розійшов ся з тактикою радянської влади" та вїхав за кордон для "продовжування університетських студій" і палнув з телячою радістю передовицю п. н. "Грїхи молодости", в котрій при нагоді прочитав літній всім "недозрілим українським політикером, проводирам, отаманам", вказавши їм, як на примір, на Мордалевича: йдіть, мовляв, до школи, "то може з часом і направили би тут шкоду, яку через свою недосвідченість несвідомо (!?) наробили для рідного краю і народу".

І як то часом непрактично бути протєстачком хоч би і "по расчету". Хто його знає, чого той Мордалевич вїхав за кордон? Та навіть не за кордон, а до Львова... Гей, протєстачки, чи може такі стопроцентові дурні, таж ви кордону між Галичиною а Радянською Україною не признаєте! Аджеж коли петлюрівські бандити врявали ся з Галичини на Рад. Україну, то ви три рази підчеркували слова "не через кордон".

Але припустім, що Мордалевич вїхав а Радянської України за кордон до Львова "продовжувати університетські студії". І шож стало ся? Ще атривало не висох з "грїхів молодости", як наспіла вістка, що союзники Петлюри польські влади арештували у Львові Мордалевича та вивезли до Варшави, де він другий тиждень сидить арештований при польським генеральним штабі. Його обвинувачують в принадлежности до большевицької організації Закордату.

Так лише "Вперед" з 28. грудня. Ми не знаємо, як вона там є, але і протєстачком "по расчету" не завсігді практично бути, та ще й інших приятелів отаманського чи бандитського походження розуму вчити, не порадившись Піласудського.

Конче треба порадитись перше Піласудського. А то пошлеш їх з України за кордон до Львова на "університетські студії", а пан союзник Піласудський буде ловити та вивозити до Варшави до генерального штабу та ще й оскаржувати в зносинах з Закордатом.

Вже як не платити бути паяцом, а все таки практичніше ніж протєстачком.

А то ось ще який "добродій" взяв собі за ціль інформувати населене Галичини на сторінках "Вперед" про ріжні канадїйські політичні справи.

Ціль гарна, що й казати. Але для такої цілі треба бодей хоч трошки мати понятє протє, що пишеш і не вводити в блуд ні редакторів ні читачів "Вперед". Ось як інформую той кореспондент читачів "Вперед" про доміпїяльні вибори в Канаді:

"Вийшов також робітничий кандидат Вудсворд і то великою більшістю в середньому Вінніпегу. Він є редактор "One Big Union" ("Одн Біг Юніон"), робітничо-комуністичної часописі, а при тім приятель українців".

Як видно, інформатор належить до тих, що розділили суспільство на дві новітні класи: на приятелів і ворогів українців. Але навіть і тоді інформатор, раз він живе в Канаді, повинен боді знати, що One Big Union не є часописі, а організація і як така, редакторів не потребує. У Вінніпегу виходить часопис "One Big Union Bulletin", але редактор її Вудворд зовсім не кандидат підчас доміпїяльних виборів, тому жадної воли не може бути про його вибранє на посла. Кандидував і зїстав вибраний Вудсворд, але він ніколи не був редактором навіть "One Big Union Bulletin", а не то вже такої "робітничо-комуністичної" часописі як "One Big Union", якої нема навіть в Канаді.

Бідний інформатор... Треба тобці ще їти на науку або до партії з "Свободи", або до протєстачків з "Укр. Голосу". А щоби зразу вже щось розуміти, то я радив би інформаторови вдати ся впрот на студії до... польського генерального штабу.

В кожнім разі раджу не вводити в блуд ні редакторів "Вперед" ні галицького населеня і самого себе не пошывати в дурні перед канадїйськими читачами "Вперед".

Відома громадянка Софія Русова, яка між иншим відомма і тим, що підписала польсько-петлюрівський договір — заплакала, але таки підписала — віткла від большевиків за кордон до Львова, але не для продовжування своїх студій, а для читаня науки иншим.

Дня 4. січня виголосила вона у Львові в салі "Бесіди" виклад на тему: "Індивідуалізм в суспільнім вихованю". Виклад — пише "Вперед" — був значений в першу чергу для учнівства. Присутних на лекції було шість учителів.

Дуже "відома" громадянка. Мусїв.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".